

Liikenne- ja viestintäministeriö

Päiväys/Datum 12.3.2018

Dnro/Dnr TRAFI/39163/03.03.00/2018

Viite/Referens LVM/1237/03/2016

Liikenteen turvallisuusviraston lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevyydestä

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt Liikenteen turvallisuusvirasto Trafilta lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevyydestä (jäljempänä miehitysasetus). Trafi on osallistunut luonnoksen valmisteluun ja pitää esitystä kannatettavana. Trafi ehdottaa kuitenkin seuraavia muutoksia ja lisäyksiä pykäläluonnoksiin.

7 § Liikennealueella I ja II liikennöivän aluksen vähimmäismiehitys

Pykälän 3 momentissa säädetään matkustaja-aluksen vähimmäismiehityksestä. Trafi ehdottaa, että siihen lisättäisiin sana "matkallaan", jotta momentin tarkoitus kävisi paremmin ilmi. Laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain määritelmän mukaan matkustaja-alus kuljettaa vähintään 12 matkustajaa. Alus voi kuitenkin matkakohtaisesti kuljettaa matkustajia vähemmän. Tämä on ilmaistu asetuksen perusteluissa, mutta selvennyksen vuoksi se olisi hyvä sanoa myös pykälässä. Ehdotettu 3 momentti olisi seuraavanlainen:

"Matkustaja-aluksessa, joka matkallaan kuljettaa enintään 12 matkustajaa ja jonka pituus on enintään 15 metriä, on oltava vähintään yhden hengen miehitys."

Pykälän 4 momentissa säädetään lastialuksen vähimmäismiehityksestä. Trafi ehdottaa siihen seuraavanlaisia muutoksia:

"Lastialuksessa, jonka pituus on enintään 15 metriä, ~~voi olla~~ on oltava vähintään yhden hengen miehitys. Lastialuksessa, jonka pituus on yli 15 metriä ja jonka bruttovetoisuus on vähintään 100, mutta alle 500, on oltava vähintään kahden henkilön miehitys (päällikkö ja kansimies)."

Lausunnolla olevassa asetusluonnoksessa oli jäänyt huomioimatta, että voi olla myös sellaisia lastialuksia, jotka ovat yli 15 metriä pitkiä, mutta joiden bruttovetoisuus on alle 100. Muutos selkeyttäisi lastialusten vähimmäismiehitysvaatimuksia siten, että olisi vain yksi alaraja, joka lastialuksen on täytettävä.

42 § Vahtimies kansi -pätevyyskirja

Pykälässä säädetään vahtimies kansi -pätevyyskirjan saamisen edellytyksistä. Trafi ehdottaa, että pykälän loppuun tehtäisiin seuraavanlainen lisäys: "Ohjattu harjoittelu voidaan korvata vähintään kuuden kuukauden meripalvelulla sellaisen kansainvälisen liikenteen aluksen kansiosastossa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 500."

Lisäys mahdollistaisi vahtimies, kansi -pätevyyskirjan saamisen kahden kuukauden ohjatun harjoittelun lisäksi myös vähintään kuuden kuukauden meripalvelulla.

Säännös perustui STCW-yleissopimuksen sääntöön II/4 ja vähimmäiskoulutusdirektiivin liitteen I sääntöön II/4. STCW-yleissopimuksen ja vähimmäiskoulutusdirektiivin mahdollisuutta saada vahtimies, kansi -kirja ilman ohjattua harjoittelua ei ole aiemmin tuotu Suomen lainsäädäntöön. Hakijoilta edellytettäisiin jatkossakin STCW-säännösten II/4 säännön mukaista koulutusta, joten pelkällä meripalvelulla pätevyyskirjaa ei voisi jatkossakaan saada. 2/2

Tällä hetkellä voi esimerkiksi olla tilanne, jossa henkilö toimii aktiivisesti päällystösasemassa merellä, mutta ei ole pitänyt miehistötason pätevyyskirjaansa voimassa, koska ei ole sitä työssään tarvinnut. Voimassaolevan asetuksen mukaan tällainen henkilö tarvitsisi hyväksytyä ohjattua harjoittelua vahtimies, kansi -pätevyyskirjan saadakseen, vaikka tämä ei olisikaan henkilön osaamisen kannalta perusteltua. Muutos pykälään olisi tarpeen, jotta aiemmin merellä työskennelleet eivät joutuisi aiemman työkokemuksen lisäksi vielä suorittamaan ohjattua harjoittelua.

43 § Vahtimies kone -pätevyyskirja

Pykälässä säädetään vahtimies kone -pätevyyskirjan saamisen edellytyksistä. Trafi ehdottaa tähän pykälään vastaavaa lisäystä kuin 42 §:ään: "Ohjattu harjoittelu voidaan korvata vähintään kuuden kuukauden meripalvelulla sellaisen aluksen koneosastossa, jonka konetehto on vähintään 750 kilowattia."

Lisäys mahdollistaisi 42 §:ään ehdotettua lisäystä vastaavasti sen, että pätevyyskirjan voisi hyväksytyyn ohjatun harjoittelun lisäksi saada myös vähintään kuuden kuukauden meripalvelulla.

Trafin arvion mukaan sellaisia henkilöitä, joilla on puolimatruusin, konevahtimiehen tai puolimatruusi-konevahtimiehen kirja, joka on vanhentunut 2002, ja jotka eivät ole hakeneet nykymuotoista vahtimiehen kirjaa, on yli 3000 henkilöä. Kaikki näistä henkilöistä eivät kuitenkaan enää työskentele merillä.

Päivi Metsävainio
yksikönpäällikkö

Sirkku Jaakkola
lakimies

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenteen turvallisuusvirasto (Trafi) 12.3.2018. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Trafin kirjaamosta.